

Zbiranje podatkov za namen spremljanja emisij v LULUCF in obstoječi zakonodajni dokumenti

Delavnica

»Vzpostavitev enotnega sistema zbiranja podatkov za spremljanje emisij zaradi rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva«

Gozdarski inštitut Slovenije,
Večna pot 2, 1000 Ljubljana, četrtek, 20. junij 2019

Dr. Simon Poljanšek

Pomembni zakonodajni dokumenti s področja gozdarstva

- ✓ Nacionalni gozdni program, Nacionalni program varstva okolja (Resoluciji)

ZAKONI:

- ✓ Zakon o gozdovih
- ✓ Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu
- ✓ Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije

UREDBI:

- ✓ Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom
- ✓ Uredba o koncesiji za izkoriščanje gozdov v lasti RS

PRAVILNIKI (22):

- ✓ Pravilnik o varstvu gozdov,
- ✓ Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove,
- ✓ Pravilnik o gozdnih prometnicah,
- ✓ Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanju z divjadjo, ...

Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja 2005-2012

(Uradni list RS, št. 2/06)

Vzpostavitev mehanizma spremljanja emisij toplogrednih plinov

Za izvajanje Kjotskega protokola so nujno potrebni podatki o emisijah in ponorih toplogrednih plinov (TGP) za posamezne države. **Metodologija** za pripravo teh podatkov je bila predpisana v okviru **konvencije ZN o spremembi podnebja (UNFCCC)**, prav tako pa je predpisan tudi postopek priprave poročil in poročanja Konferenci pogodbenic te konvencije, ter način poročanja Evropski komisiji. V okviru ARSO je bila v letu 2004 organizirana posebna služba za pripravo evidenc emisij TPG ter za vzpostavitev registra.

CILJ je bil vzpostavitev sistema za spremljanje izvajanja **Operativnega programa zmanjševanja emisij TPG**, vključno s sistemom izdelave evidenc emisij toplogrednih plinov:

- priprava letnih poročil o evidencah emisij TGP
- analiza ranljivosti na podnebne spremembe in prilagajanje nanje
- vzpostavitev sistema trgovanja s pravicami emisij
- **imenovanje strokovne skupine za spremljanje ponorov za področje rabe tal, spremembe rabe tal in gozdarstva**

Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja 2005-2012

Osrednjo vlogo pri usmerjanju razvoja gozdov ima **javna gozdarska služba**;

- **Zavod za gozdove Slovenije**, ki zbira podatke o stanju in razvoju gozdov, spremlja biološko ravnotežje v gozdovih, spremlja razvrednotenje in poškodovanost gozdov, izdeluje programe varstva gozdov, zagotavlja ukrepe za njihovo izvedbo itd.,
- **Gozdarski inštitut Slovenije** pa zlasti usmerja in strokovno vodi spremljanje stanja razvrednotenja in poškodovanosti gozdov, in je nosilec Državnega programa Forest Focus.

Državni program **Forest Focus**,

v skladu s programom EU na tem področju, t.i. Forest Focus, se izvaja:

- spremljanje stanja gozdnih ekosistemov na 16x16 km mreži– popis stanja krošenj;
- intenzivno spremljanje stanja gozdnih ekosistemov na stalnih raziskovalnih ploskvah

CILJ: vzpostavitev monitoringa poškodovanosti gozdov (program »Forest Focus« v Sloveniji):

- spremljanje stanja gozdov na že osnovani 16 x 16 km mreži (monitoring gozdnih ekosistemov, vključno s požari, spremljanje biotske raznovrstnosti in **ogljikovega ciklusa** v gozdnih ekosistemih) 2004–2006.
- nadaljevanje aktivnosti prvega obdobja in nadgradnja programa z dodatnimi snemanji biotske raznovrstnosti in **sekvestracije** ogljika 2006–2008.

Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)

(Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE)

3. člen (pojmi):

- **Monitoring okolja** je spremljanje in nadzorovanje okolja s sistematičnimi meritvami ali drugimi metodami in z njimi povezanimi postopki.
- **Kjotska enota** je enota zmanjšanja emisij, enota potrjenega zmanjšanja emisij ali enota odstranitve TGP in je enaka eni toni ekvivalenta ogljikovega dioksida;

97. člen (naloge države in občine):

- **Monitoring** meteoroloških in radioloških pojavov se zagotavlja skladno z zakonom. Monitoring hidroloških, erozijskih, geoloških, seizmoloških in drugih geofizikalnih pojavov zagotavlja ministrstvo neposredno ali prek **javnega pooblastila**, ki se ga podeli **javnemu zavodu**, ustanovljenemu za izvajanje opazovanja teh pojavov, in so izbrani na podlagi javnega razpisa.

Zakon o gozdovih

(Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16)

56. člen (Naloge Zavoda):

- zbira podatke o stanju in razvoju gozdov kot ekosistema;
- pripravlja metodologijo za zbiranje podatkov o stanju in razvoju gozdov; ...

Pravilnik o varstvu gozdov

(Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16)

6. člen (načrtno puščanje odmrlega lesa)

Količina odmrlega lesa se **spremlja** v okviru podatkov o stanju in razvoju gozdov, ki so podlaga za gozdnogospodarsko načrtovanje.

20. člen (spremljanje razvrednotenja in poškodovanosti gozdov ter vplivov gozdov na blaženje podnebnih sprememb)

Javna gozdarska služba **spremlja** razvrednotenost in poškodovanost gozdov ter **vplive gozdov na blaženje podnebnih sprememb** za potrebe seznanjanja javnosti, oblikovanja nacionalne gozdne politike in **poročanja** v okviru mednarodnih zavez, zlasti:

- Konvencije o onesnaževanju zraka na velike razdalje prek meja,
- Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja,
- Resolucij Ministrskih konferenc o varstvu gozdov v Evropi ter
- poročil Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) o gozdovih

Pravilnik o varstvu gozdov

(Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16)

... nadaljevanje: 20. člen (spremljanje razvrednotenja in poškodovanosti gozdov ter vplivov gozdov na blaženje podnebnih sprememb)

Podatki se spremljajo skladno z metodologijami, ki so določene v predpisih in dokumentih iz prvega odstavka tega člena.

Gozdarski inštitut Slovenije predloži metodologijo za spremljanje stanja gozdov, ki je skladna z mednarodnimi zavezami, ministrstvu do 30. septembra tekočega leta za naslednje leto. Minister, pristojen za gozdarstvo (v nadaljnjem besedilu: minister), lahko zahteva spremembe in dopolnitve predložene metodologije.

Pravilnik o monitoringu ponorov in emisij toplogrednih plinov zaradi rabe tal, spremembe rabe tal in gozdarstva

(Uradni list RS, št. 50/10)

1. člen

1. Ta pravilnik določa zasnovo, predmet in metodologijo za izvajanje monitoringa ponorov in emisij toplogrednih plinov zaradi rabe tal, spremembe rabe tal in gozdarstva (v nadaljnjem besedilu: monitoring).
2. S tem pravilnikom se zaradi izvajanja Odločbe št. 280/2004/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o mehanizmu za spremljanje emisij toplogrednih plinov v Skupnosti in o izvajanju Kjotskega protokola (UL L št. 49 z dne 19. 2. 2004, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Odločba 280/2004/ES) določajo tudi zahteve glede poročanja o ponorih in emisijah toplogrednih plinov zaradi rabe tal, spremembe rabe tal in gozdarstva.

Pravilnik o monitoringu ponorov in emisij toplogrednih plinov zaradi rabe tal, spremembe rabe tal in gozdarstva

2. člen

1. Monitoring se mora izvajati v skladu z Navodili o dobri praksi za področje rabe tal, spremembe rabe tal in gozdarstva (Uradni list RS - Mednarodne pogodbe, št. 17/02), in s tem pravilnikom.
2. Navodila iz prejšnjega odstavka so dostopna na spletni strani ARSO https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/gpoglulucf/gpoglulucf_contents.html.
3. Za izvajanje monitoringa se poleg podatkov, pridobljenih na podlagi navodila iz prejšnjega odstavka, uporabljajo tudi podatki iz javnih zbirk podatkov, ki se nanašajo na rabo tal, spremembo rabe tal in gozdarstvo.
4. Podatki iz prejšnjega odstavka so zlasti podatki o dejanski rabi kmetijskih in gozdnih zemljišč v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijstvo, ter podatki o gozdnih požarih in krčenju gozdov v skladu s predpisi, ki urejajo gozdove.

Pravilnik o monitoringu ponorov in emisij toplogrednih plinov zaradi rabe tal, spremembe rabe tal in gozdarstva

3. člen:

1. **Izvajalec monitoringa** mora voditi evidence o ponorih in emisijah TPG zaradi rabe tal, spremembe rabe tal in gozdarstva v elektronski obliki v skladu z navodili iz prvega odstavka prejšnjega člena.
2. Evidence iz prejšnjega odstavka vsebujejo podatke o ponorih in emisijah toplogrednih plinov:
 1. za posamezno vrsto rabe tal,
 2. zaradi spremembe rabe tal in
 3. v gozdarstvu.

Pravilnik o monitoringu ponorov in emisij toplogrednih plinov zaradi rabe tal, spremembe rabe tal in gozdarstva

4. člen:

1. Izvajalec monitoringa mora do 15. decembra tekočega leta v skladu z zahtevami iz prvega in drugega odstavka 3. člena Odločbe 280/2004/ES izdelati poročilo o ponorih in emisijah TPG zaradi rabe tal, spremembe rabe tal in gozdarstva, in ga posredovati Agenciji Republike Slovenije za okolje v elektronski obliki v slovenskem in angleškem jeziku.
2. Izvajalec monitoringa mora sodelovati pri reviziji poročila o emisijah TPG, ki ga Republika Slovenija v skladu s 3. členom Odločbe 280/2004/ES pošlje Evropski komisiji, in sicer za področje rabe tal, spremembe rabe tal in gozdarstva.

Hvala za pozornost

https://sites.utexas.edu/mecc/files/2013/10/lw_01.jpg